

SIERTEELT EN IPM

WE ZIJN OP DE GOEDE WEG!

Duurzaamheid is belangrijker dan ooit. Ook in de sierteelt is het begrip niet weg te denken en wordt er nu al op een economisch verantwoorde en duurzame manier geteeld. De volgende stap is de toepassing van IPM, hetgeen sinds kort verplicht is. Is de sierteeltsector klaar voor de IPM-wetgeving?

.....
Els Mechant, foto's PCS

Om dat te achterhalen, werd er in 2013 een enquête uitgevoerd waarbij we 135 siertelers vroegen welke IPM-maatregelen (van preventie over chemische bespuitingen tot registratie) ze reeds op hun bedrijf toepassen. De enquêteresultaten vormen een leidraad bij de organisatie van demonstratieactiviteiten. Bovendien laten ze toe om de evolutie binnen de sector te meten wanneer we in het najaar van 2014 de enquête herhalen. Over de nieuwe enquête hoor je binnen enkele maanden ongetwijfeld meer. Hieronder geven we alvast een overzicht van de belangrijkste IPM-trends en -werkpunten voor de sierteeltsector 'anno 2013'.

Siertelers dragen bedrijfshygiëne hoog in de vaandel en passen **preventieve maatregelen** ('Voorkom in plaats van te genezen') reeds goed toe. Toch zijn er nog enkele punten die verbeterd kunnen worden, zoals bv. het regelmatig reinigen van gereedschap en machines, en de opslag van afvalmateriaal. Ook het bevorderen van de biodiversiteit op het bedrijf en het beschermen van reeds aanwezige natuurlijke vijanden wordt nog onvoldoende tot niet toegepast.

Het waarnemen van schadeverwekkers of **scouten** ('Kijk om te weten')

wordt door siertelers nog te vaak als een opdracht beschouwd die ze 'tussendoor' doen aangezien ze bijna dagelijks met hun gewas bezig zijn. Scouten als volwaardige opdracht binnen het bedrijf en met gebruik van hulpmiddelen (bv. vangplaten of feromoonvallen) is aangewezen. Hierin kan de sierteeltsector zeker nog groeien. Positief is dat veel telers professionele hulp in roepen en zich goed laten begeleiden bij deze taak. De prominente rol van de voorlichter binnen de azaleasector is opvallend, terwijl bij boomkwekers het Waarnemings- en Waarschuwingssysteem reeds goed ingeburgerd is. Dat siertelers leergierig zijn, is duidelijk aan de hoge deelname aan voorlichtingsactiviteiten.

Het **juiste tijdstip van behandelen bepalen** ('Behandel pas wanneer nodig') is een moeilijke zaak binnen de sierteelt. Hoewel 98% van de telers zegt deze beslissing weldoordacht te nemen, merken we dat er in de praktijk nog vaak kalendermatig gespoten wordt. Dit reflecteert zich ook in het feit dat slechts de helft van de telers zich op de aanwezigheid van schadeverwekkers of gunstige klimatologische omstandigheden voor het uitbreken van een ziekte of plaag baseert. Voor de laatste ontbreekt in veel gevallen momenteel de juiste kennis,

IPM-werkpunten zijn o.a. het gebruik van hulpmiddelen bij het scouten en het verhogen van de biodiversiteit op het bedrijf.

daarom is bijkomend onderzoek naar de biologie van schadeverwekkers noodzakelijk.

Mechanische onkruidbestrijding is de populairste **niet-chemische bestrijdingsmaatregel** ('Hou chemie als laatste optie'). Logisch, want deze is makkelijk te integreren op het bedrijf en blijft in veel gevallen ook beperkt tot de onbeteelde stroken zoals paden en ruimtes onder tafels. Het gebruik van biopreparaten is vrij nieuw, maar maakt toch langzaam opmars: reeds 1 op 3 telers past deze laagdrempelige techniek toe. Dat slechts 1 op 5 telers natuurlijke vijanden inzet, is grotendeels te wijten aan de hoge kostprijs die in de meeste gevallen nog met deze techniek gepaard gaat.

Bij de toepassing van **chemische bestrijdingsmiddelen** zijn er zeker nog enkele werkpunten voor de sierteeltsector. Slechts 1 op 3 telers houdt momenteel rekening met **neveneffecten op relevante nuttigen** bij de productkeuze ('Bestrijd selectief'). Ook het vermijden van puntvervuiling en drift (bv. door driftreducerende doppen bij veldspuiten) is een aandachtspunt. Slechts 63% van de siertelers geeft aan tevreden te zijn met zijn **bespuitingsresultaat** ('Respecteer de voorgeschreven dosis'). Optimalisatie van de spuittechniek en -toestellen is dus duidelijk een thema waar onderzoek rond kan of moet gebeuren. Dat bijna iedereen aangeeft middelen uit verschillende **resistentiegroepen af te wisselen** is alleen maar toe te juichen aangezien dit de belangrijkste maatregel is in de strijd tegen resistentie ('Geef resistentie geen kans').

Ook al registreren heel wat telers reeds (een groot deel van) hun bespuitingen, vormt **registratie** ('Registreer en leer') een laatste werkpunt voor de sector. Hierbij moeten we niet alleen nastreven dat alle telers voldoen aan de wettelijke verplichtingen, maar ook dat zo veel mogelijk telers bijkomende info registreren zodat ze hun gewasbeschermingsstrategie kunnen optimaliseren.

Tot slot vergeleken we de toepassingsgraad van IPM-maatregelen met de

IPM-checklist Sierteelt die de basis vormt voor de nieuwe wetgeving. Anno 2013 voldeed een 'gemiddeld sierteeltbedrijf' aan 76% van de major- of A-maatregelen (100% te voldoen), 65% van de minor- of B-maatregelen (70% te voldoen) en 56% van de C-maatregelen (aanbevolen). De enquêteresultaten toonden aan dat voor de meeste bedrijven enkele kleine ingrepen meestal volstaan om zich in orde te stellen met de wetgeving. Bv. het in orde maken van het fytolo-kaal, hulpmiddelen zoals vangplaten gebruiken bij scouten, respecteren van spuitrijke bufferzones t.o.v. oppervlaktewater (incl. beekjes), en een correcte registratie van bespuitingen (datum, gewas, plaats-beschrijving, naam product en dosis).

Ons besluit: **Er is nog werk aan de winkel, maar de sierteler is zeker op de goede weg om schadeverwekkers op een geïntegreerde manier te bestrijden en daarbij te voldoen aan de maatregelen uit de IPM-checklist Sierteelt.** ■

Europees landbouwfonds voor
plattelandontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, de Europese Unie, het agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond, AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie, de Koninklijke Maatschappij voor Landbouw en Plantkunde en KBC Bank & Verzekering.